

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XV. Lex ecclesiastica indirectè obligare potest, & de facto obligat ad
actus internos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

CAPUT XV.

Lex ecclesiastica indirecte obligare potest, & de facto obligat ad actus internos.

etiam formaliter in ordine ad alios fines, quos Ecclesia principaliter intendit, dum abstinentias & jejunia præcipit. Nec hoc mirum videri debet, quandoquidem una eademque materia, in ordine ad unum finem levis, in ordine ad alium finem reputetur gravis, ut constat in esu pomi, qui secundum se est materia levis, sed in ordine ad finem ob quem Protoparentibus prohibitus fuit, formaliter gravis fuit; sicut & infusio modicæ aquæ in Calice. Quomodo etiam transitus per talem plateam, ingressus in talem domum, colloquium cum tali persona, secundum se præcisè sunt materia levis, sed respectivè ad certas circumstantias, materia gravis, ut sapienter observant Valentia, Salas, Sylvius, &c.

131 Porro finis Carmelitica Religionis, in supradictis punctis, est, uti dixi, præscribere modum tendendi ad perfectionem, ad quam licet quilibet Religiosus sub mortali tendere teneatur in communi; non tamen in singulari, id est per singulos actus vitæ, vel regulæ suæ. Quia defectus in nonnullis actibus singularibus, hinc inde, citra contemptum accidentis, non censentur deficientiæ notabiles à mortali obligatione tendendi ad perfectionem.

132 Objicies 5°. illud Melliflui Doctoris in lib. de præcept. & dispens. c. 10. *Majora, minoraque præcepta dixerim, secundum quod majus minusve velle constituit illum, qui præcipit, sive Deum, sive hominem.* Igitur major vel minor, atque adeo gravis vel levis obligatio præcepti (secundum ipsum) pendet à voluntate præcipientis.

Respondeo negando consequentiam. Neque enim majorem vel minorem præcepti obligationem petit ex voluntate præcipientis utcumque, sed secundum quod fertur in majus vel minus objectum. Illam proinde petit ex voluntate præcipientis, proportionatâ naturæ & magnitudini rerum præceptorum. Id enim apertè sonant verba ista, *secundum quod majus minusve velle constituit illum, &c.* sicut & exempla quæ subjungit: quod Deo magis displiceat *farum alienorum, quam tenacitas propriorum bonorum.* Item, quod *in mandatis hominum... pro variis necessitatibus agendorum, injungentium assertio variatur, quodque putaverint rectius & commodius, hoc amplius cupiunt, & exigunt observari.* Objectum proinde Melliflui Doctoris testimonium assertionem nostram firmat, non infirmat; præsertim cum pariter loquatur de divinis, ac de humanis præceptis; divina verò, in materia gravi, graviter obligare, ne ipsi quidem negant adveffarii.

Actus interni dupliciter cadere possunt 133 sub legem, directè & indirectè. Directè, dum per eam præcipiuntur, vel prohibentur per se, & ratione sui, & non solum ratione actus externi. Indirectè, dum non præcipiuntur, vel prohibentur per se, & ratione sui, sed ratione actus externi, cui junguntur; ut scilicet actus externus humano modo fiat, vel constituat in specifica ratione actus præcepti, vel prohibiti.

Quod itaque lex ecclesiastica indirectè obligare possit ad actus internos, communissima est sententia Doctorum, & probatur 1°. quia contraria opinio cujusdam Recentioris, non solum est contra omnes ferè Doctores, sed & contra communem fidelium, Ecclesiæque sensum & usum, ut ex dicendis apparebit. Est etiam contra sacra testimonia capite sequenti proferenda, quæ (utpote favorabilia Ecclesiæ, ejusque potestati) restringenda non sunt, absque fundamento in Scriptura & Patribus, sed amplianda proportionatè ad finem ecclesiasticæ potestatis. Non solum quia Ecclesiæ favores sunt ampliandi, sed & maxime, quia proximus & immediatus finis potestatis ac legis ecclesiasticæ, in materia sibi propria, non est sola externa politia ecclesiastica; sed est interna & æterna salus animarum, ut constat ex dictis cap. 8. Igitur per Ecclesiam, etiam sistentem in materia sibi propria, præcipi possunt actus ad finem illum proficui, saltem non nimis ardui & difficiles, nec divinæ legi contrarii. Atqui actus externi, sine internis, ad finem illum nihil proficiunt, sed deficiunt potius, ut patet in externa horarum recitatione, sine interna attentione & devotione, sed cum voluntaria distractione, vel etiam cum prava intentione, &c.

2°. Opinio illa non satis consultè dignitati ecclesiasticæ potestatis, in materia sibi propria, dum eam usque adeo decurtat, ut neget eam extendi ad præcipiendum actum virtutis, secundum rationem formalem, seu animam virtutis, solumque ei subjicit materiale, seu cadaver virtutis, cui satisfiat actu externo hypocritico, v. g. hypocriticâ devotione, dum capite *dolentes* de celebr. Miss. devotam præcipit horarum recitationem. Quam certè non solum præcipit ut interpretatrix divinæ legis, sed ut reatrix ecclesiasticæ disciplinæ; sicut dum præcipit jejunia, abstinentias, &c. Cum nullum sit fundamentum aliter de illa, quam de istis philosophandi.

3°. Opinio illa non ædificat bonos fide- 136 lium mores, sed dissipat; nec reformat, sed

laxat: cum ex ea confectarium sit 1.º. præcepto merè ecclesiastico, de Missâ diebus festis audienda, satisfieri, eam audiendo cum reverentia quidem externa, sed interno animo irridendi divina mysteria. 2.º. præcepto merè ecclesiastico, de horis recitandis, satisfieri, eas recitando cum voluntaria distractione, vel etiam recitando ex sola curiositate (sicut leguntur gazetæ) sine ulla interna devotione, determinante externam illam recitationem ad speciem orationis, potius quàm curiositatis, &c. 3.º. præcepto annuæ confessionis & communionis, quæ ecclesiastico præcisè, satisfieri per confessionem voluntariè nullam, vel communionem sacrilegam, ob voluntarium defectum purè internum. Quas sequelas certum est admitti non posse; cum Alexander VII. damnaverit hanc propositionem: *Qui facit confessionem voluntariè nullam, satisfacit præcepto Ecclesiæ.* Innocentius quoque XI. proscripserit hanc: *Præcepto communionis annuæ satisficit per sacrilegam corporis Domini manducationem.*

137 Nec propositiones istæ dici possunt solum damnatæ, intelligendo eas de ecclesiastico præcepto confessionis & communionis, quæ interpretativo, vel determinativo divinæ legis, adeoque quæ divino, non quæ ecclesiastico præcisè. Quod enim præceptis illis, quæ divinis, satisfiat sacrilegâ communionem, vel confessionem, nullus unquam Catholicus dixit. At Alexander & Innocentius in Decretis suis testantur, damnatas illas propositiones ab aliquibus Doctoribus, vel Professoribus Catholicis traditas, & idè damnatas fuisse. Causa namque damnationis 45. propositionum ab Alexandro VII. est quia audivit, non sine magno animi sui mœrore, complures opiniones, Christianæ disciplinæ relaxativas, & animarum perniciem inferentes, *partim antiquatas iterum suscitari, partim noviter prodire.* Nec Innocentius XI. damnavit, nisi propositiones, *partim ex diversis vel libris, vel thesibus, seu scriptis excerptas, & partim noviter adinventas,* prout uterque loquitur in narrativa Decreti sui.

Denique de veritate assertionis nostræ non est relictus ambigendi locus, postquam S. D. N. Clemens XI. Constitutione suâ, quæ incipit, *Vineam Domini,* definivit, Constitutioni Alexandri VII. Prædecessoris sui circa factum Jansenii debitam esse internam submissionem.

CAPUT XVI.

Valdè probabile est, lege purè ecclesiasticâ, etiam directè præcipi, & prohiberi posse actus internos.

138 **L**Ege purè ecclesiasticâ (id est versante in materia, quæ non sit juris naturalis, nec divini) actus internos præcipi posse, negat

(cum nonnullis Antiquis) turba Recentiorum. Sed affirmat veneranda canities Majorum. Ita nominatim Glossa in cap. *cogitationes* dist. 1. de poenit. Major in 4. distinct. 12. q. 7. Albertus Pighius l. 6. de Hierarch. Eccles. c. 16. Adrianus in 4. q. 4. de confess. §. *alii probant*, & quodlib. 8. q. 8. Joannes Briardus quodlib. 2. Jacobus Latom. de confess. secret. Joannes Lensæus de libert. l. 12. c. 11. Molanus tr. 5. de Repub. c. 81. Jacobus Bajus l. 2. Instit. c. 8. Julius Clarus l. 5. §. ult. q. 91. Medina Cod. de orat. q. 15. Rosella verbo *absolutio*, Corduba l. 4. q. 13. sub finem. Quos è Recentioribus sequuntur Sylvius 2. 2. q. 104. a. 4. Boudartius de legib. tract. 4. §. 35. Merenda tract. de cambio c. 45. & alii, quorum opinionem idè præferendam censeo, quia rationes & auctoritates in favorem ipsius subjiçendæ, longè præponderare videntur rationibus & auctoritatibus in contrarium.

139 Probatur itaque assertio nostra 1.º. auctoritate Scripturæ, secundum quam Christus (qui talem Ecclesiæ potestatem haud dubiè concedere potuit) de facto contulit, dum Petro & successoribus amplissimè & illimitatè Joan. 21. dixit: *Pasce oves meas.* Et Matth. 16. *Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in celis.* Neque enim nobis licet amplissima & illimitata hæc Christi verba ad solos actus externos coarctare, ratione purè humanâ, sine ullo in sacris Litteris, Canonibus, & Patribus fundamento.

2.º. Ex communi sensu & auctoritate Ecclesiæ, quæ suam in actus merè internos potestatem sæpius agnovit & exercuit, ut dum Nicolaus IV. in Regula tertii Ordinis S. Francisci, confirmata à Leone X. injungit quotidie Fratribus examen conscientie, quod est actus purè internus. Deinde dum in Jubilæo universalis dispensat & commutat vota merè interna, etiam de rebus merè internis, v. g. de faciendâ quotidie oratione mentali. Quamvis enim ista Ecclesiæ potestas in vota, non sit ad ligandum, sed ad solvendum, ab una ad alteram rectè arguitur. Si enim solvendi potestas Ecclesiæ concessa his verbis, *quodcumque solveris super terram, &c.* directè extenditur ad solvendum actus merè internos; similiter ergo ligandi potestas, eidem concessa his verbis, *quodcumque ligaveris super terram, &c.* directè extenditur ad ligandum actus merè internos. Tam enim generalis est tenor concessæ potestatis ligandi, quàm solvendi, tamque ligandi quàm solvendi potestatem sibi ad actus internos collatam Ecclesiæ censet. Eandem item potestatem agnoscit, dum sacris Ordinibus iniciandos obligat ad emittendum votum castitatis. Ad quod licet Arriaga putet solum obligare per modum conventionis & pacti; contrarium est verius: quia ad illud obligat etiam nolentes; pactum verò non stat, nisi utraque pars sit volens.